

Obratlovci permských jezer

V šedých pelokarbonátových obzorech boskovické brázdy byla nalezena řada fosilií permských sladkovodních obratlovců. Patří mezi ně paprskoploutvé ryby ze skupiny Amblypteridae, které jsou jednou z nejhojnějších složek raně permských společenstev jezerních pánví střední a západní Evropy. Z bačovského obzoru lokality Obora jsou doloženy četnými nálezy rodu *Paramblypterus*. Zuhelnatělé zbytky těchto ryb se špatně zřetelnými lebečními kostmi nedovolují jejich přesnější druhové zařazení.

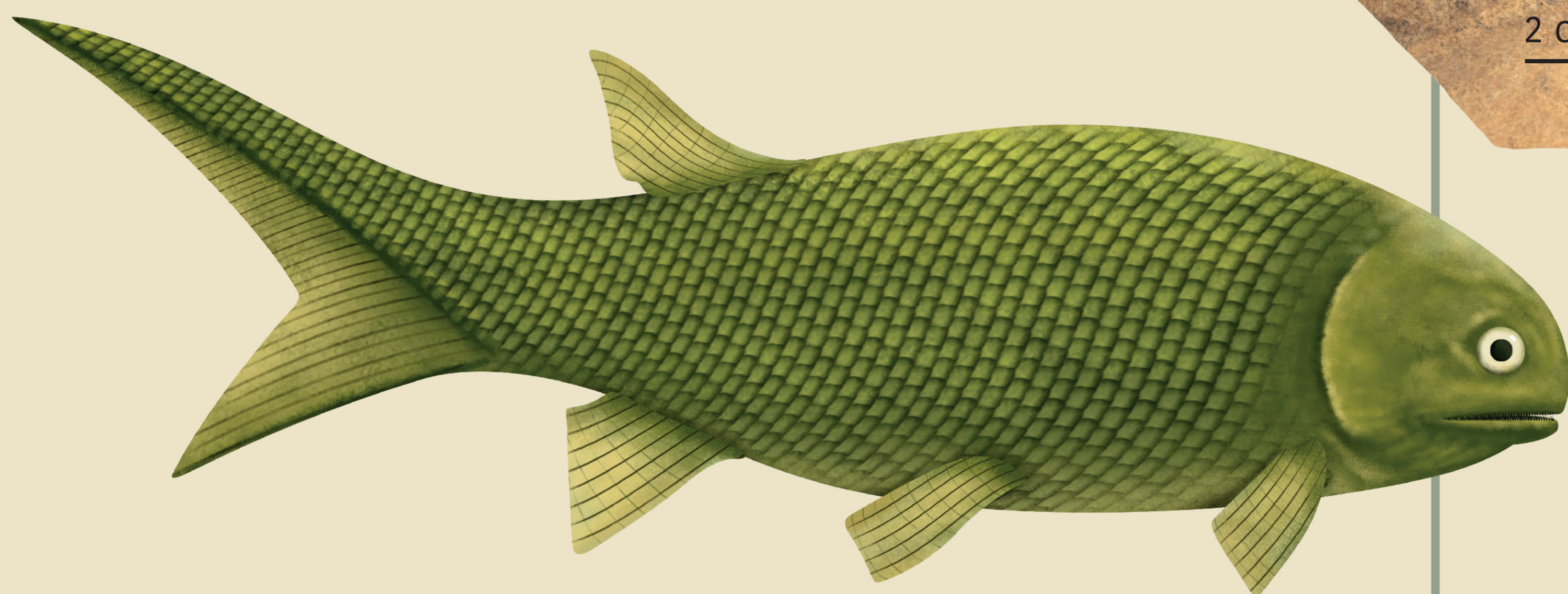
Podstatně méně časté jsou v boskovické brázdě nálezy sladkovodních žraloků ze skupiny Xenacanthidae. První objev nekompletního exempláře druhu *Xenacanthus decheni* byl

poblíž lokality Obora učiněn v 60. letech minulého století. Navzdory jejich sporadickému výskytu je však zřejmé, že tito predátoři představovali důležitou složku raně permských jezerních ekosystémů.

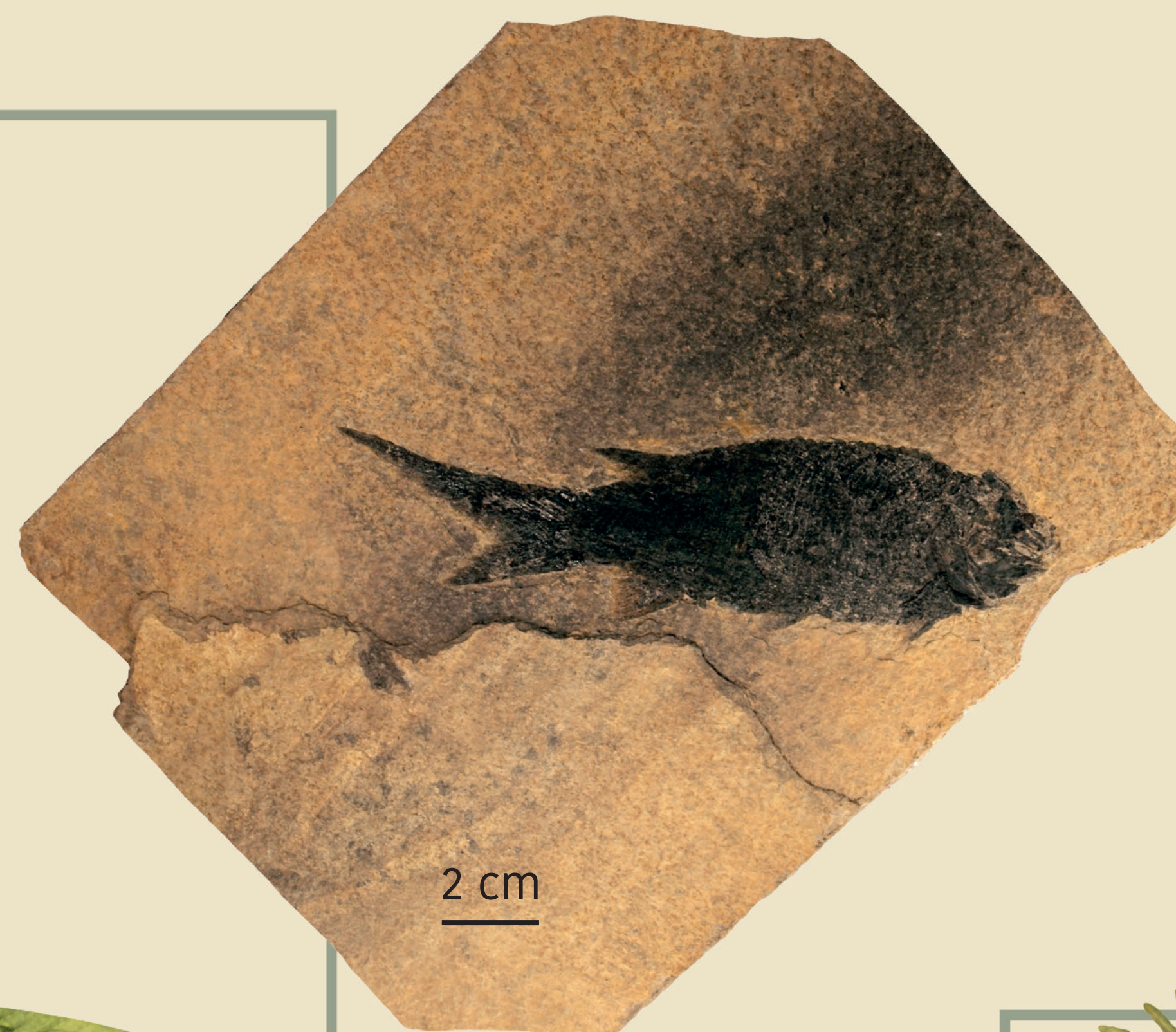
Z permských čtvernožců je z boskovické brázdy nejlépe známý obojživelník druhu *Discosauriscus austriacus*, který je na lokalitě Obora reprezentován četnými karbonizovanými kosterními pozůstatky. Na základě lépe zachovalých jedinců z jiných lokalit boskovické brázdy bylo možné detailně popsat jeho ontogenetický vývoj. Z Obory pochází také artikulovaná lebka malého temnospondylního obojživelníka rodu *Dasyceps*, která je jediným nálezem tohoto rodu z České republiky.

Actinopterygii (paprskoploutví)

Paramblypterus je rod menší paprskoploutvé ryby dosahující celkové délky asi 15–25 cm, která se ve stratigrafickém záznamu poprvé objevuje již ve svrchním karbonu. Nápadná je svojí široce zaoblenou hlavou a očima, které jsou umístěné v její přední části. Slabě vyvinuté kolíkovité zuby byly přítomny ve svrchní

i spodní čelisti a naznačují, že se zástupci tohoto rodu živili malými planktonickými nebo benthickými organismy s měkkými těly. Nepárová hřbetní a řitní ploutev je typicky umístěná za polovinou délky těla, zatímco ploutve prsní a břišní vždy tvoří párové přívěsky v přední a centrální části trupu. Ocasní ploutev je asymetrická, její horní lalok je protažený směrem dozadu dále než lalok spodní.

Chondrichthyes (paryby)

Xenacanthus decheni je druh permského sladkovodního žraloka, který mohl dorůstat celkové délky až 70 cm. Vyznačoval se nápadným, dozadu směřujícím týlním trnem vystupujícím ze zadní části hlavy, jenž byl po obou stranách výrazně vroubkovaný. Hřbetní a ocasní ploutve se táhly podél celé délky svrchní části těla a podél ocasu až na spodní stranu k dvojici za sebou uspořádaných řitních ploutví. Párové prsní a břišní ploutve byly velké, silné a umožňovaly efektivní pohyb ve vodě. Zuby xenakantidních žraloků disponují třemi typicky tvarovanými hroty a společně s týlními trny představují nejběžněji nalézané pozůstatky těchto paryb s jinak výlučně chrupavčitou kostrou.

Tetrapoda (čtvernožci)

Discosauriscus austriacus je v boskovické brázdě jedním z nejhojněji nalézaných permských čtvernožců. Od jeho původního popisu v roce 1876 byly nalezeny stovky jedinců dokládajících, že se jednalo o zástupce vyhynulé skupiny Seymouriamorpha. Ta je blízce příbuzná blanatým (Amniota), kteří zahrnují také současné plazy, ptáky a savce. Rod *Discosauriscus* je hojně zastoupen larválními stadii, která byla plně závislá na vodním prostředí, zatímco terestricky adaptovaní juvenilní jedinci byli v jezerním prostředí podstatně vzácnější. Dospělá stadia se dosud nepodařilo nalézt. Podobně jako někteří dnešní obojživelníci disponoval *Discosauriscus* smyslovými orgány na povrchu hlavy, s jejichž pomocí byl schopen vnímat slabá elektrická pole generovaná pohybem kořisti a snáze ji tak lokalizovat.

